Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lucie Dolanské Bányaiové, soudce Michala Bartoně a soudce Josefa Baxy (soudce zpravodaj) o ústavní stížnosti stěžovatelky obchodní korporace **ČEZ Distribuce, a. s.**, sídlem Teplická 874/8, Děčín, zastoupené JUDr. Františkem Honsou, Ph.D., advokátem, sídlem Klimentská 1207/10, Praha 1 – Nové Město, proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 1153/2024-257 ze dne 16. dubna 2025, rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 15 Co 223/2023-209 ze dne 9. listopadu 2023, rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 25 C 98/2022-166 ze dne 24. března 2023, rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu č. j. 08782-22/2020-ERU ze dne 22. února 2022 a rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08782-14/2020-ERU ze dne 20. května 2021, za účasti **Nejvyššího soudu**, **Městského soudu v Praze, Obvodního soudu pro Prahu 8** a **Energetického regulačního úřadu**, jako účastníků řízení, a obchodní korporace **OTE, a.s.**, sídlem Jihlavská 1558/21, Praha 4 – Michle, zastoupené JUDr. Martinem Klimplem, advokátem, sídlem U Prašné brány 1078/1, Praha 1 – Staré Město, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

I. Usnesením Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 1153/2024-257 ze dne 16. dubna 2025, rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 15 Co 223/2023-209 ze dne 9. listopadu 2023 a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 25 C 98/2022-166 ze dne 24. března 2023 bylo porušeno stěžovatelčino základní právo na soudní ochranu ve spojení s právem na ochranu vlastnictví a principem vázanosti soudce zákonem podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky.

II. Usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 1153/2024-257 ze dne 16. dubna 2025, rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 15 Co 223/2023-209 ze dne 9. listopadu 2023 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 25 C 98/2022-166 ze dne 24. března 2023 se ruší.

III. Ve zbývající části se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 643/24 ze dne 22. 4. 2026 *(Liberty Ostrava)* shledal, že stěžovatelka — akciová společnost ČEZ Distribuce — nebyla jako provozovatelka distribuční soustavy v období od 2. října do 31. prosince 2013 oprávněna vybrat od svého zákazníka — obchodní korporace Liberty Ostrava — příspěvek na podporu obnovitelných zdrojů energie ve výši 583 Kč/MWh. Zákon o podporovaných zdrojích energie totiž po novele účinné od 2. října 2013 zavedl maximální částku příspěvku 495 Kč/MWh. Uložením povinnosti hradit příspěvek v plné výši 583 Kč/MWh Energetický regulační úřad překročil své zákonné

zmocnění a porušil základní právo Liberty Ostrava garantované čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

2. V nyní posuzované věci Ústavní soud řešil, zda vůči závěrům nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* obstojí napadená rozhodnutí. Civilní soudy jimi zamítly žalobu stěžovatelky ČEZ Distribuce, která se proti vedlejší účastnici — akciové společnosti OTE, jejíž jediným akcionářem je stát Česká republika — domáhala vydání bezdůvodného obohacení v celkové výši zhruba 5,8 miliardy Kč s příslušenstvím. Uvedená částka má představovat příspěvky na podporu obnovitelných zdrojů energie, které stěžovatelka za rozhodné období vybrala od zákazníků, a společnosti OTE je následně odvedla jakožto operátorovi trhu s elektřinou.

II. Skutkové a právní okolnosti případu

3. V roce 2013 stát garantoval výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů (vody, slunečního záření, větru atd.) podporu, a to prostřednictvím zákona o podporovaných zdrojích energie [zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 1. 10. 2013 („zákona POZE")]. Podpora se uskutečňovala formou „zelených bonusů" nebo výkupních cen (§ 8 odst. 1 zákona POZE).

4. Náklady na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů byly hrazeny dvojím způsobem: (1) dotací z prostředků státního rozpočtu, jejíž výši stanovila vláda nařízením (§ 28 odst. 2 zákona POZE); a (2) finančními prostředky získanými od zákazníků z účtování částky *„na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny"* jakožto složky ceny za přenos elektřiny a ceny za distribuci elektřiny — tzv. příspěvku POZE (viz § 28 odst. 1 zákona POZE).

5. Výši příspěvku POZE měl stanovit Energetický regulační úřad („ERÚ") cenovým rozhodnutím (§ 28 odst. 2 a 3 zákona POZE). Příspěvek POZE v tomto smyslu představoval regulovanou složku ceny elektřiny (srov. § 5 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění účinném do 31. 12. 2013). Jeho smyslem bylo motivovat energetický trh k přechodu na šetrnější technologie, respektive snižovat závislost na fosilních palivech a pomáhat plnit závazky ČR a EU v oblasti klimatu (§ 1 odst. 2 zákona POZE). V souladu s tímto účelem příspěvek POZE hradily povinné subjekty, které se spotřebou elektřiny (a tím vyvolanou potřebou její další výroby) podílely na změnách klimatu a potenciálním poškozování životního prostředí — koncoví odběratelé elektřiny ze sítě. Ti příspěvek nehradili přímo státu ani operátorovi trhu s elektřinou, ale provozovateli soustavy, k níž byli připojeni (jako složku ceny za distribuci nebo přenos elektřiny). Provozovatel soustavy následně vybrané prostředky odvedl operátorovi trhu (viz § 13 zákona POZE).

6. Ekonomicky tedy náklady na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů měli nést primárně zákazníci (každý podle své spotřeby) a sekundárně stát (prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu). Výrobci obnovitelných zdrojů na skutečně vybrané výši příspěvků POZE závislí nebyli (srov. § 28 odst. 3 zákona POZE).

7. Pro rok 2013 stanovil ERÚ cenovým rozhodnutím č. 5/2012 ze dne 30. 11. 2012 příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh. Stěžovatelka — akciová společnost ČEZ Distribuce — jej v této výši jako provozovatelka regionální distribuční soustavy v uvedené výši od zákazníků vybírala.

8. Ke dni 2. 10. 2013 nabyla účinnosti novela zákona POZE, provedená zákonem č. 310/2013 Sb., která mj. stanovila maximální výši příspěvku POZE částkou ve výši 495 Kč/MWh. Konkrétně podle § 28 odst. 3 zákona o POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013, platilo, že *„Úřad [ERÚ] stanoví cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny maximálně ve výši 495 Kč/MWh"*.

9. ERÚ po účinnosti novely zákona POZE cenové rozhodnutí č. 5/2012 nezměnil. Novou výši příspěvku POZE stanovil až od 1. ledna 2014. Stěžovatelka proto i v posledním čtvrtletí roku 2013 účtovala svým zákazníkům příspěvek v původní výši 583 Kč/MWh. Příspěvky vybrané v této výši následně převedla akciové společnosti OTE jakožto operátorovi trhu.

10. Ve světle legislativních změn provedených s účinností od října 2013 začali někteří koncoví zákazníci (zejména velcí odběratelé) rozporovat svoji povinnost hradit příspěvek POZE v období od 2. října 2013 do 31. prosince 2013 ve výši 583 Kč/MWh. Kromě obchodní společnosti Liberty Ostrava tak učinily i obchodní korporace ŠKO-ENERGO, s.r.o., a další.

11. S vidinou hrozby, že by stěžovatelka v případě neúspěchu musela vybrané příspěvky POZE koncovým zákazníkům vrátit, zahájila z procesní opatrnosti soudní spor s vedlejší účastnicí OTE, a.s., která příspěvky za stát v konečném důsledku inkasovala a spravovala.

III. Obsah napadených rozhodnutí

12. Stěžovatelka se vůči vedlejší účastnici OTE, a.s. u ERÚ domáhala vrácení částek 871 829 200 Kč, 2 584 111 121 Kč a 2 319 928 129 Kč (celkem zhruba 5,8 miliardy Kč) s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení vzniklého plněním bez právního důvodu. Tvrdila, že v rozhodném období od 2. října 2013 do 31. prosince 2013 nebyl příspěvek POZE v důsledku novely zákona POZE platně stanoven a neměl být hrazen. ERÚ stěžovatelčin návrh v **květnu 2021** zamítl a Rada ERÚ stěžovatelčin rozklad v **únoru 2022** zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila (viz ústavní stížností napadená rozhodnutí ze dne 20. 5. 2021 a ze dne 22. 2. 2022).

13. Stěžovatelka se následně domáhala vrácení částek, respektive nahrazení rozhodnutí ERÚ, žalobou u soudu podle části páté občanského soudního řádu. Obvodní soud pro Prahu 8 („nalézací soud“) v **březnu 2023** tuto žalobu zamítl a Městský soud v Praze („odvolací soud“) prvostupňové rozhodnutí v **listopadu 2023** potvrdil. Soudy dospěly k závěru, že akciové společnosti OTE bezdůvodné obohacení nevzniklo. Stěžovatelka plnila na základě právního důvodu vyplývajícího ze zákona, neboť novela zákona POZE provedená zákonem č. 310/2013 Sb. sice stanovila maximální cenu příspěvku POZE na 495 Kč/MWh, avšak až pro následující rok 2014. To lze dovodit z výkladu právní normy a úmyslu zákonodárce, jak byl vyjádřen v důvodové zprávě novely. Příspěvek POZE se stanoví na období celého roku a cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2012 tak nebylo pro rozhodné období v rozporu se zákonem POZE (viz ústavní stížností napadené rozsudky ze dne 24. 3. 2023 a ze dne 9. 11. 2023).

14. Nejvyšší soud dovolání stěžovatelky v **dubnu 2025** odmítl jako nepřípustné. V odůvodnění uvedl:

> V rozsudku sp. zn. 23 Cdo 2330/2022 ze dne 16. 11. 2023, Nejvyšší soud porovnal relevantní ustanovení právních předpisů, zákona POZE před novelou, tj. ve znění účinném do 1. 10. 2013, a po novele provedené zákonem č. 310/2013 Sb., tj. ve znění účinném od 2. 10. 2013 do 20. 5. 2014 (§ 28 odst. 2, 3, 5 a 7 zákona POZE), dále ustanovení vyhlášky č. 140/2009 Sb., o regulaci cen, ve znění účinném od 5. 11. 2012 do 31. 12. 2013, a to s přihlédnutím k účelu, který zákonodárce novelou předmětných ustanovení sledoval, jakož i k postupu, kterým byl v rozhodném období ze strany ERÚ příspěvek POZE stanoven (cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. 5/2012).

Pro regulovaný rok 2013 platil pro ERÚ postup stanovení příspěvku POZE, kdy nejprve podle § 28 odst. 2 zákona o POZE vláda do 31. 10. kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, pro který ERÚ vydává cenové rozhodnutí, nařízením stanoví limit prostředků státního rozpočtu pro poskytnutí dotace operátorovi trhu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny. Následně ERÚ po zohlednění vládou stanovených prostředků podle § 28 odst. 5 zákona POZE a § 9b odst. 6 vyhlášky č. 140/2009 Sb. stanoví cenovým rozhodnutím mj. příspěvek POZE, a to do 30. 11. kalendářního roku předcházejícího regulovanému roku, kterým je dle § 1 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 140/2009 Sb. kalendářní rok, pro který jsou ERÚ regulovány ceny. V § 28 odst. 5 zákona POZE se explicitně hovoří o *„stanovení cen pro následující kalendářní rok"*.

I po novele provedené zákonem č. 310/2013 Sb. právní úprava v § 28 odst. 3 a 7 zákona POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013 do 20. 5. 2014, počítala s tím, že ERÚ stanovuje ceny, včetně příspěvku POZE, podle zákona o cenách, postupem dle vyhlášky č. 140/2009 Sb., a to vždy na následující kalendářní rok. Roční periodicita stanovení příspěvku POZE cenovým rozhodnutím ERÚ tedy zůstala zachována i po 2. 10. 2013 a byla zakotvena nejen v § 9b odst. 6 vyhlášky č. 140/2009 Sb., ale taktéž v § 28 odst. 7 zákona o POZE, tedy nejen na úrovni podzákonného právního předpisu, nýbrž i na úrovni zákona.

Úmyslem zákonodárce stran novely zákona POZE provedené zákonem č. 310/2013 Sb. bylo stanovit dřívější účinnost některých ustanovení, včetně § 28 odst. 3 zákona o POZE tak, aby ERÚ mohl v návaznosti na tato zákonná pravidla stanovit cenovým rozhodnutím výši příspěvku POZE podle (tehdy) nové právní úpravy, a to již v termínu do 30. 11. 2013. Účelem „předsunuté" účinnosti bylo zajistit, aby již s účinností od 1. 1. 2014 činil příspěvek POZE maximálně 495 Kč/MWh. Účinnost sporného ustanovení proto zákonodárce zvolil již na den vyhlášení zákona, tedy na 2. 10. 2013, neboť neučinil-li by tak, mohl by ERÚ v cenovém rozhodnutí na rok 2014 stanovit částku vyšší než 495 Kč/MWh. Záměr zákonodárce vyplývající z důvodové zprávy je tak naprosto zřejmý.

Ustanovení § 28 odst. 3 zákona POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013 do 20. 5. 2014, přímo nestanoví žádná práva a povinnosti soukromoprávních subjektů, nýbrž představuje toliko pokyn (a omezení) zákonodárce vůči ERÚ, v jaké maximální výši může být cenovým rozhodnutím příspěvek POZE stanoven. Jediným právním předpisem, který stanoví výši příspěvku POZE, je právě a pouze cenové rozhodnutí ERÚ, a až na jeho základě je založena povinnost soukromoprávních subjektů hradit příspěvek ERÚ ve výši v něm stanovené. Ustanovení § 28 odst. 3 zákona POZE představuje toliko maximální cenu ve smyslu § 5 odst. 2 zákona o cenách, kterou ERÚ nesmí při stanovení příspěvku POZE překročit, není však samo o sobě normou stanovící výši příspěvku POZE. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že od 2. 10. 2013 byla výše příspěvku POZE 583 Kč/MWh (podle cenového rozhodnutí č. 5/2012 ze dne 30. 11. 2012) a nikoli pouze 495 Kč/MWh.

Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 2330/2022 tedy vyřešil otázku oprávnění ERÚ ke stanovování ceny, včetně úhrady nákladů POZE pro dobu do 1. 10. 2013 i po 2. 10. 2013 (nikoli jen jeho výši), a to tak, že mělo v období před i po předmětné novele oporu nejen v podzákonných předpisech. O existenci

své v zákoně zakotvené povinnosti vybírat a vedlejší účastnici odvádět příspěvek POZE tak nemohla mít stěžovatelka žádné pochybnosti.

Ke stejnému hodnocení se Nejvyšší soud přiklonil i v rozsudku z 28. 1. 2025, sp. zn. 33 Cdo 2190/2024, v němž se přehodnocení tohoto výkladu domáhala výrobkyně elektřiny ve sporu se stěžovatelkou. V něm Nejvyšší soud dodal, že Ústavní soud považuje cenové rozhodnutí ERÚ za právní předpis, tudíž je všeobecně závazné [nález sp. zn. Pl. ÚS 24/99 ze dne 23. 5. 2000 (N 73/18 SbNU 135; 167/2000 Sb.)]. Jeho zrušení se lze domáhat pouze za splnění podmínek stanovených v § 64 odst. 2 písm. e) a § 74 zákona o Ústavním soudu.

(viz ústavní stížností napadené usnesení ze dne 16. 4. 2025).

IV. Argumentace stěžovatelky

15. Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítá, že soudy porušily její základní práva zaručená v čl. 11 odst. 5, čl. 36 odst. 1 a 4 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod („Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

16. V původní ústavní stížnosti doručené Ústavnímu soudu v červenci 2025 namítala, že soudy porušily její právo na spravedlivý proces, neboť nepřerušily řízení ve sporu mezi ní a akciovou společností OTE do doby, než bude rozhodnuto o jejích sporech s koncovými zákazníky. Stěžovatelčina role v systému POZE má být finančně neutrální. Z procesní opatrnosti proto vůči společnosti OTE uplatnila obsahově stejnou argumentaci jako koncoví zákazníci vůči ní — výše příspěvku POZE nebyla v rozhodném období ERÚ zákonně stanovena, a příspěvek proto neměl být vůbec hrazen, přinejmenším nikoliv ve výši 583 Kč/MWh. Stěžovatelka zároveň žádala, aby i Ústavní soud v její věci rozhodl až poté, co rozhodne o ústavních stížnostech koncových zákazníků zpochybňujících povinnost příspěvek POZE hradit.

17. V květnu 2026 stěžovatelka svoji ústavní stížnost doplnila s tím, že odkázala na závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*. Ústavněprávní námitky uplatněné stěžovatelkou z procesní opatrnosti v projednávané věci podle ní vycházejí ze stejného právního základu, na němž byla vystavěna argumentace společnosti Liberty Ostrava — Ústavní soud by proto měl závěry nálezu zohlednit. Stěžovatelka zároveň požádala rozhodující senát o předložení věci plénu v souladu s § 11 odst. 2 písm. k) zákona o Ústavním soudu ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. i) sdělení č. 339/2025 Sb., o přijetí rozhodnutí č. Org. 39/25 o atrahování působností.

18. Ústavní soud podle stěžovatelky v nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* stran povinnosti hradit příspěvek POZE v rozhodném období rozhodl odlišně než v dřívějším usnesení sp. zn. IV. ÚS 1360/25 ze dne 2. 7. 2025 *(ŠKO-ENERGO)*, vydaném v řízení vedeném mezi stěžovatelkou a společností ŠKO-ENERGO, s.r.o., v němž byla potvrzena povinnost této společnosti hradit příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh. Existence rozdílných rozhodnutí v obdobných věcech odůvodňuje, s ohledem na princip právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodování, aby byla věc posouzena plénem Ústavního soudu.

19. Plénum by o věci mělo rozhodnout rovněž z důvodu mimořádné složitosti věci, jejímu systémovému významu a obtížně předvídatelných dopadů, které by aplikace závěrů nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* mohla způsobit. Pokud by v nyní posuzované věci nedošlo k důslednému promítnutí závěrů nálezu, hrozilo by nastolení zjevně nespravedlivého stavu: stěžovatelka by totiž na jedné straně byla nucena vracet část vybraného příspěvku POZE,

přestože tento příspěvek již odvedla vedlejší účastnici jako operátorovi trhu, zatímco by vedlejší účastnici nemusela být uložena odpovídající povinnost vůči stěžovatelce, ačkoli ta svá práva z opatrnosti řádně a včas uplatnila. Ani v případě, že by Ústavní soud závěry nálezu plně reflektoval, nelze vyloučit zásah do ústavně zaručených práv stěžovatelky. Stěžovatelka totiž na základě cenového rozhodnutí ERÚ č. 5/2012 vybírala od zákazníků příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh včetně daně z přidané hodnoty („DPH"), kterou následně odvedla státu. Vedlejší účastnici (tj. operátorovi trhu) pak stěžovatelka odvedla příspěvek POZE bez takto odvedené DPH. Může tak nastat situace, kdy by se zákazníci mohli po stěžovatelce úspěšně domoci vrácení uhrazeného příspěvku POZE včetně DPH, zatímco stěžovatelka by se vůči vedlejší účastnici mohla domoci nanejvýš částky odpovídající vrácenému příspěvku POZE bez DPH. Možnosti domoci se vrácení dříve odvedené DPH jsou pak v současné době již limitované (respektive nulové). Takový stav by byl v přímém rozporu s účelem systému POZE, jímž je mimo jiné zachování finančně neutrálního postavení provozovatele distribuční soustavy. Stran dopadů sporného nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* je rovněž nejasné, jak by mělo být naloženo s vybraným a odvedeným příspěvkem POZE u těch zákazníků, kteří se svých práv v zákonné lhůtě nedomáhali.

20. V podání z června 2026 následně stěžovatelka upozornila na argumentaci uplatněnou ve věci sp. zn. III. ÚS 1959/25, v rámci které se společnost Lenzing Biocel Paskov a.s. domáhá navrácení příspěvku POZE v rozhodném období. Stěžovatelka dále podrobně vysvětluje, proč nález III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* považuje za rozporný s dosavadní judikaturou Ústavního soudu. Ta podle ní jednoznačně dovozuje, že při výkladu právních norem nelze vycházet jen z doslovného jazykového znění (výkladu), nýbrž je třeba použít i další standardní metody výkladu (jako je logický, systematický, teleologický či historický výklad). Vždy je třeba použít všechny metody výkladu v jejich vzájemné souvislosti: z hlediska teleologického a historického výkladu dotčené právní normy pak představuje významnou pomůcku pro právní interpretaci mj. právě důvodová zpráva [jak bylo stanoveno mimo jiné nálezem sp. zn. Pl. ÚS 23/24 ze dne 11. 9. 2024 (N 167/126 SbNU 94)]. V nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* Ústavní soud vyšel výhradně z izolovaného výkladu jazykového, ostatní metody výkladu odmítl a relevanci důvodové zprávy vyloučil. Třetí senát Ústavního soudu se rovněž odchýlil od dřívější nálezové judikatury týkající se (ne)možnosti aplikace zásad *in dubio pro libertate*/*in dubio mitius* v soukromoprávních vztazích, vymezení pojmu daně/poplatku ve smyslu čl. 11 odst. 5 Listiny či sebeomezení co do možnosti korekce výkladu podústavního práva.

21. Důvody pro navržení stanoviska podle § 23 zákona o Ústavním soudu jsou proto podle stěžovatelky dány jak v případě, že se rozhodující senát v meritu ztotožní se závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, tak i kdyby se od nich chtěl odchýlit.

V. Vyjádření účastníků řízení a replika

22. **Nejvyšší soud** ve vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, že návrh nepovažuje za důvodný. Závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, který výhradně preferuje jazykový výklad norem, jsou překvapivé. Ústavní soud dříve v usnesení IV. ÚS 1360/25 *(ŠKO-ENERGO)* původní výklad Nejvyššího soudu — potvrzující zákonnost povinnosti vybírat příspěvek POZE v rozhodném období ve výši 583 Kč/MWh — označil za ústavně souladný. Mechanická aplikace abstrahující, respektive neuvědomující si, ať již úmyslně nebo v důsledku nevzdělanosti smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 33/97 ze dne 17. 12. 1997 (N 163/9 SbNU 399; 30/1998 Sb.)]. Jediným právním předpisem, který stanoví výši příspěvku POZE, je cenové rozhodnutí ERÚ, a až na jeho základě je založena povinnost soukromoprávních subjektů hradit příspěvek ve výši v něm stanovené. Cenové rozhodnutí má podle ustálené judikatury formu právního předpisu, a tudíž je všeobecně závazné. Ustanovení

§ 28 odst. 3 zákona POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013, představuje toliko maximální cenu ve smyslu § 5 odst. 2 zákona o cenách, kterou ERÚ, nesmí při stanovení příspěvku POZE překročit, není však samo o sobě normou stanovící výši příspěvku POZE.

23. **Odvolací soud** ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku.

24. **Nalézací soud** uvedl, že původní výklad zákona POZE byl ERÚ a soudy napříč soudní soustavou zastáván roky. Nález III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* „lehkým perem" tento ustálený a koncepční výklad (navazující mj. i na zavedenou praxi cenových rozhodnutí ERÚ vydávaných vždy na následující kalendářní rok) boří, aniž by přemýšlel nad důsledky s tím spojenými a zásahem do právní jistoty, který způsobuje. Nalézací soud se proto připojil k návrhu stěžovatelky, aby věc byla předložena k plénu Ústavního soudu za účelem sjednocení rozhodovací praxe ve smyslu § 23 zákona o Ústavním soudu. Za ústavně souladný soud považuje dosavadní výklad potvrzující zákonnost povinnosti vybírat příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh. Již ze samotné důvodové zprávy zákona č. 310/2013 Sb., tj. novely zákona POZE, je zřejmý úmysl zákonodárce neměnit výši podpory pro stávající rok, ale až pro rok následující, tj. pro rok 2014, neboť cenová rozhodnutí ERÚ byla vydávána na celý rok. Důvodová zpráva uvádí, že *„s ohledem na konstrukci stanovení výše podpory a výše ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a tepla na další rok třeba předsunout účinnost některých ustanovení tak, aby se nová právní úprava odrazila v cenových rozhodnutích ERÚ vydaných v listopadu 2013 na rok 2014*. Není přitom náhodou, že ve smyslu § 28 odst. 2 zákona POZE musela vláda právě nejpozději do 31. října 2013 stanovit nařízením prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace, přičemž ERÚ musel vydat cenové rozhodnutí na následující rok 2014 do 30. listopadu 2013. Účinnost novely přitom nastala ke dni vyhlášení, tj. k 2. říjnu 2013. Podle závěrů nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* by tedy ERÚ měl v tento den (a s účinností k tomuto dni) vydat nové cenové rozhodnutí, které by uprostřed běžícího měsíce (s nulovou legisvakanční lhůtou) měnilo výši ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, což se jeví jako značně „krkolomné a nepraktické". Naopak stávající výklad respektoval zavedenou praxi, takže se zavedením novely (ani s jejím výkladem) nebyl žádný problém.

25. **ERÚ** ve vyjádření uvedl, že ve vztahu k povinnosti platit příspěvek POZE v rozhodném období zastával ve své správní praxi názor, že § 28 odst. 3 zákona POZE, ve znění účinném od 2. října 2013, nezakotvil konkrétní výši příspěvku POZE, která by mohla být bez dalšího uplatňována v soukromoprávních vztazích, ale materiální podmínku adresovanou správnímu orgánu, v souladu s níž ERÚ při stanovení výše příspěvku POZE podle zákona o cenách nesmí překročit částku 495 Kč/MWh. To neznamená, že ERÚ byl na základě uvedeného ustanovení povinen vydat změnové cenové rozhodnutí, respektive že by účinné cenové rozhodnutí č. 5/2012 bylo v části neaplikovatelné, či implicitně zrušené. Podle ERÚ zákonné ustanovení pouze omezilo výši příspěvku POZE při jeho stanovení na další regulační období (následující kalendářní rok). Roční periodicita stanovení příspěvku POZE tak zůstala zachována i po 2. říjnu 2013. Úvahu o roční periodicitě stanovení příspěvku POZE podporoval též § 28 odst. 7 zákona POZE, který stanovil povinnost ERÚ postupovat podle vyhlášky č. 140/2009 Sb. V § 1 odst. 1 této vyhlášky bylo uvedeno, že regulovaným rokem je kalendářní rok. ERÚ proto vycházel z toho, že maximální částka příspěvku POZE mohla být zohledněna při nejbližším stanovení jeho výše, a tedy do 30. listopadu 2013, s účinností od 1. ledna 2014. Stejnému závěru odpovídal také úmysl zákonodárce zjistitelný z důvodové zprávy k novele.

26. Stanovení povinnosti ERÚ zajistit soulad cenového rozhodnutí s nově stanovenou horní mezí příspěvku ihned od účinnosti novely, tedy od 2. října 2013, by podle ERÚ bylo ze strany zákonodárce zcela nelogické. V případě změny financování podpory výroby elektřiny z podporovaných zdrojů v průběhu kalendářního roku by v systému financování podpory

chyběly finanční prostředky. Zejména z § 28 odst. 1 až 3 zákona POZE, ve znění účinném do 1. října 2013, se podávalo, že podpora je financována jednak z prostředků státního rozpočtu, a pokud limit těchto prostředků nepostačuje, zahrne ERÚ zbývající náklady do složky ceny za přenos elektřiny a ceny za distribuci elektřiny. Jak prostředky státního rozpočtu, tak i výše příspěvku POZE musely být stanoveny v roce předcházejícím roku regulovanému: příspěvek POZE do 30. listopadu, prostředky státního rozpočtu do 31. října. Pokud tedy pro rok 2013 již byly stanoveny jak prostředky státního rozpočtu, tak i příspěvek POZE, pak snížením příspěvku v průběhu regulovaného roku by došlo ke ztrátě.

27. Přestože ERÚ nález III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* respektuje, ztotožňuje se s názorem stěžovatelky v tom, že závěry nynějšího rozhodnutí budou mít významný přesah do práv dalších účastníků trhu s elektřinou. ERÚ považuje za vhodné, aby rozhodující senát předložil věc k posouzení plénu (ve smyslu § 23 zákona o Ústavním soudu či z důvodu atrakce), a to i s ohledem na usnesení IV. ÚS 1360/25 *(ŠKO-ENERGO)*, ve kterém Ústavní soud rozhodl odlišně.

28. **Vedlejší účastnice** — akciová společnost OTE — ve vyjádření navrhla ústavní stížnost odmítnout, respektive zamítnout. Stěžovatelka rozporuje pouze výklad zákona POZE; výše sporné částky ani systémový význam věci samy o sobě nepřeměňují podústavní spor o existenci nároku na vydání bezdůvodného obohacení v porušení základní práv. *Ratio decidendi* nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* automaticky nevede k závěru, že by se vedlejší účastnice jako operátor trhu na úkor stěžovatelky jako „neutrálního článku" mechanismu bezdůvodně obohatila a že by stěžovatelčině ústavní stížnosti mělo být vyhověno. Ústavní soud totiž ve zmíněném nálezu řešil odlišnou situaci, a to primárně vztah mezi konečným povinným subjektem a stěžovatelkou jako provozovatelem distribuční soustavy. Tvrzené porušení čl. 11 odst. 5 Listiny není ze sporů zákazníků přenositelné do sporu stěžovatelky s vedlejší účastnicí. Stěžovatelka zakládá svoji argumentaci primárně na zásahu do základních práv povinných subjektů (nadto zjištěných v jiných řízeních), nikoliv svých.

29. V řízení dosud nebylo prokázáno, že v době uplatnění nároku vůči vedlejší účastnici nesla stěžovatelka jakékoliv negativní důsledky převedení finančních prostředků odpovídajících vybraným příspěvkům POZE na vedlejší účastnici, či že by vedlejší účastnice na úkor stěžovatelky získala majetkový prospěch bez právního důvodu. Prostředky, které nebyly přijímány jako libovolné soukromoprávní plnění, ostatně vedlejší účastnice odvedla jako operátor trhu postupem předvídaným v zákoně POZE. Vedlejší účastnice nebyla tím, kdo by stěžovatelce uložil povinnost příspěvek POZE v určité výši vybírat. Nelze jí proto jako osobě soukromého práva bez dalšího přičítat odpovědnost za případné nedostatky právní úpravy. Cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2012 je veřejnoprávním aktem, které dosud nebylo závazně zrušeno. Vedlejší účastnice po celou dobu postupovala v dobré víře v jeho zákonnost.

30. Námitka stěžovatelky, že civilní soudy porušily její základní právo na spravedlivý proces, jelikož nevyčkaly rozhodnutí v jiných sporech s koncovými zákazníky, je neopodstatněná. Právo na spravedlivý proces nezaručuje účastníkovi řízení výsledek, který odpovídá jeho procesní strategii, ani negarantuje, že soud přizpůsobí časový průběh jednoho řízení možným výsledkům jiných. Stěžovatelka v žádné fázi řízení nebyla zbavena možnosti přednést svoji argumentaci ohledně výkladu zákona POZE. Na tom nemění nic ani vydaný nález III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, který zpětně nemůže proměnit procesní postup soudů v porušení práva stěžovatelky.

31. Ústavní soud podle vedlejší účastnice v nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* formalisticky a v rozporu s úmyslem zákonodárce vyložil podústavní normy bez kontextu celého zákona POZE, a jeho závěry proto neodpovídají skutečnému stavu právní úpravy. Závěr Ústavního

soudu, že zákon POZE byl *„formulován jednoznačně“* ohledně požadavku vydat nové cenové rozhodnutí (bod 42 nálezu) zcela arbitrárně pomíjí § 28 odst. 2 a 7 zákona POZE, které stanoví, že cenová rozhodnutí ERÚ jsou vydávána na jeden kalendářní rok dopředu. Jelikož je nicméně možné v posuzované věci rozhodnout bez nutnosti vymezení se proti nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, není třeba věc předkládat k rozhodnutí plénu, jak navrhuje stěžovatelka.

32. **Stěžovatelka** v podrobné replice nad rámec dosud uplatněné argumentace uvedla, že napadená rozhodnutí stojí na právním závěru, který Ústavní soud v nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* při posouzení téže objektivní právní otázky — existence zákonného a ústavně konformního podkladu pro úhradu příspěvku POZE ve výši 583 Kč/MWh v rozhodném období — označil za nezákonný a odporující Listině. Stěžovatelka po vydání nálezu nemůže vůči povinným subjektům obhájit výběr příspěvku POZE ve výši 583 Kč/MWh, současně jí však bylo napadenými rozhodnutími ve vztahu k vedlejší účastnici odepřeno právo na vrácení odpovídající částky. Ponechání napadených rozhodnutí v platnosti by tak znamenalo přenesení konečného majetkového dopadu nesprávně stanoveného příspěvku POZE na stěžovatelku, ačkoli ta výši příspěvku nemohla ovlivnit, a to za situace, kdy včas a řádně uplatnila svá práva vůči vedlejší účastnici žalobou, jejímž cílem bylo takovémuto stavu zabránit.

33. Z vyjádření ERÚ, nalézacího soudu i Nejvyššího soudu podle stěžovatelky vyplývá, že považují nález III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* za problematický, a naopak předchozí rozhodovací praxi za správnou; připojili se k jejími návrhu na předložení věci plénu. Vedlejší účastnice se snaží obsah ústavní stížnosti zlehčovat jako pouhou polemiku s výkladem podústavního práva se zjevným cílem vyhnout se povinnosti vracet jakoukoliv část odvedeného příspěvku POZE. Její argumentace je vnitřně rozporná: Na jednu stranu totiž namítá, že závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* nelze bez dalšího aplikovat v projednávané věci, neboť otázku bezdůvodného obohacení je třeba posuzovat samostatně s ohledem na skutečný přesun majetkových hodnot mezi stěžovatelkou a vedlejší účastnicí. Na druhou stranu však hájí správnost napadených rozhodnutí, přestože se otázkami stran bezdůvodného obohacení vůbec nezabývala, protože vycházela ze závěru, že příspěvek POZE měl být vybírán a odváděn v celé výši 583 Kč/MWh.

VI. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

34. Podle Ústavního soudu je ústavní stížnost stěžovatelky důvodná.

35. V nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* Ústavní soudu dospěl k následujícím nosným závěrům:

> Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny). Příspěvek POZE představuje veřejnoprávní platbu, která se svou povahou podobá dani či veřejnoprávnímu poplatku ve smyslu čl. 11 odst. 5 Listiny.
>
> Podle § 28 odst. 3 zákona POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013, ERÚ nebyl oprávněn ukládat povinnost hradit příspěvek POZE ve vyšší částce, než která byla stanovena zákonem účinným v období od 2. 10. 2013 do 31. 12. 2013. Ze zákona plynula ERÚ povinnost vydat cenové rozhodnutí v souladu s ním a stanovit cenovým rozhodnutím příspěvek POZE v nové, zákonem zastropované výši 495 Kč/MWh. Tím, že tak ERÚ neučinil, s aktualizací cenového rozhodnutí otálel *de facto* až do 1. 1. 2014, a ve svých správních rozhodnutích při posuzování povinnosti subjektu na energetickém trhu za období od 2. 10. 2013 do 31. 12. 2013 nadále postupoval podle cenového rozhodnutí rozporného se zákonem, překročil zákonné zmocnění a uložil povinnému subjektu povinnosti v rozporu s čl. 11 odst. 5 Listiny. Legislativně-technická nešikovnost zákonodárce, jeho opomenutí

> či nedomyšlení zákona v takovém případě nelze klást k tíži jednotlivcům.
>
> Důvodová zpráva nemůže popřít či relativizovat jasně znějící zákonné ustanovení. Je-li záměr zákonodárce zastropovat příspěvky POZE do budoucna, s účinností od roku 2014, patrný pouze z důvodové zprávy, nikoliv ze zákona, pak výklad dostatečně určitého a jasně znějícího zákonného ustanovení v neprospěch jednotlivce, opírající se výhradně o důvodovou zprávu, neobstojí. Vycházet z textu důvodové zprávy, který není promítnutý do znění zákona, není v kontextu čl. 11 odst. 5 Listiny možné.

36. Z právě uvedeného je zřejmé, že napadené usnesení Nejvyššího soudu a jemu předcházející rozsudky civilních soudů nemohou ve světle III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* obstát. Soudy založily svá rozhodnutí na jednoznačném –- a toliko jediném –- závěru, že bezdůvodné obohacení na straně vedlejší účastnice jakožto operátora trhu nemohlo vzniknout, protože stěžovatelka v rozhodném období od 2. října 2013 do 31. prosince 2013 měla jako provozovatel soustavy povinnost vybírat a následně odvádět příspěvek POZE v „plné“ výši 583 Kč/MWh, a to podle cenového rozhodnutí č. 5/2012, jež ERÚ vydalo v souladu s tehdy účinným zákonem POZE. Podle nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* naopak povinnost hradit příspěvek POZE v částce 583 Kč/MWh byla v rozporu s novelizovaným zákonem POZE. Nejvyšší soud ostatně stěžovatelčino dovolání odmítl výlučně s odkazem na rozsudek 23 Cdo 2330/2022, který Ústavní soud nálezem III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* následně zrušil, a to právě z důvodu neústavnosti klíčového závěru, že ERÚ povinnost hradit příspěvek POZE v „plné výši“ vymáhal v rozporu se zákonem.

37. Namítá-li vedlejší účastnice, že závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, ve kterém šlo o povinnost koncových zákazníků hradit příspěvek POZE, nelze automaticky přenést na vztah provozovatele distribuční sítě a operátora trhu, nevysvětluje, v čem by měl údajně nepřekonatelný rozdíl spočívat. Nosný závěr ohledně nezákonnosti vymáhání příspěvku POZE v „plné“ výši 583 Kč/MWh se pro rozhodné období uplatní nehledě na to, jde-li o primární povinnost koncového zákazníka uhradit příspěvek provozovateli distribuční sítě, nebo o sekundární zákonnou povinnost provozovatele odvést příspěvky dál operátorovi trhu s elektřinou. Sekundární povinnost na tu primární logicky navazuje a je na ní závislá.

38. Na právě popsaném nic nemění ani skutečnost, že napadené usnesení Nejvyšší soud vydal před nálezem III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*. Ústavní soud se temporálními účinky vydaného nálezu v jeho odůvodnění přímo zabýval a uvedl: „*Nálezy Ústavního soudu jsou závazné pro všechny orgány i osoby (čl. 89 odst. 2 Ústavy), což platí nejen pro toto, ale i pro jiná dosud probíhající řízení podle části páté občanského soudního řádu, v nichž se jednotlivci bránili povinnosti doplatit příspěvek POZE v původní výši stanovené neaktualizovaným cenovým rozhodnutím, které zákonnou úpravu nereflektovalo. Probíhají-li dosud jiná řízení, v nichž je řešena totožná otázka, pak má tento nález dopady i na ně*.“ (viz bod 63 nálezu). Nelze tedy dospět k jinému závěru, než že výchozí pravidlo uplatnění incidentní retrospektivy, tj. použití „nového“ právního názoru po změně (či prvním vyjasnění) judikatury i v již probíhajících řízeních, se uplatní i ve věci stěžovatelky. Důvody k jinému postupu ve věci nejsou [nejde totiž např. o vertikální vztah; srov. nález sp. zn. II. ÚS 1732/23 ze dne 5. 2. 2025 (N 26/128 SbNU 239), ve kterém Ústavní soud zdůraznil, že pravidlo incidentní retrospektivy nelze aplikovat mechanicky].

39. Vedlejší účastnici lze dát za pravdu pouze v tom, že z nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* automaticky nevyplývá, že byl nárok stěžovatelky na vydání bezdůvodného obohacení dán. Civilní soudy dosud skutečně podrobně nezkoumaly, zda a případně v jakém rozsahu jsou zákonné předpoklady povinnosti vydat bezdůvodné obohacení ve vztahu stěžovatelky (jako

provozovatelky distribuční soustavy) a vedlejší účastnice (jako operátora trhu) stran odvedených příspěvků POZE splněny v případě, že koncoví zákazníci neměli povinnost příspěvek POZE hradit v „plné“ výši.

40. Rozhodné nicméně je, že civilní soudy založily svá rozhodnutí pouze na ústavně neudržitelném závěru, že cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2012 bylo v rozhodném období od 2. října 2013 do 31. prosince 2013 v souladu se zákonem, a proto stěžovatelka měla povinnost od zákazníků vybírat a vedlejší účastnici odvádět příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh. Jak totiž vyplývá z čl. 95 odst. 1 Ústavy, soudce je při rozhodování vázán zákonem, a nikoliv jiným právním předpisem, který je se zákonem v rozporu. Aplikovaly-li tedy civilní soudy v rámci posouzení žaloby cenové rozhodnutí č. 5/2012 v tom rozsahu, kterým stanovilo povinnost hradit příspěvek POZE nad částku 495 Kč/MWh, rozhodly v rozporu s § 28 odst. 3 zákona POZE, ve znění účinném od 2. 10. 2013, jež stanovil maximální výši příspěvku právě na částku 495 Kč/MWh.

41. Jelikož stěžovatelka jako provozovatel distribuční soustavy měla v mechanismu POZE podle zákona POZE plnit pouze roli „finančně neutrálního“ článku [viz § 13 zákona POZE a bod 28 nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*], zasáhla napadená rozhodnutí — která ve spojení se závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* nutně povedou alespoň k částečnému narušení této neutrální role — do stěžovatelčina práva na ochranu vlastnictví. Takový zásah není ústavně obhajitelný v případě, že ho civilní soudy ústavně souladně neodůvodní (kupříkladu jinými převažujícími zájmy). Tak se dosud nestalo.

42. Závěrem nezbývá než dodat, že nosné závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* jsou podle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné nejen pro obecné soudy, ale i pro Ústavní soud samotný. Čtvrtý senát přitom nedospěl jednotné vůle se od nedávno vydaného nálezu odchýlit podle § 23 zákona o Ústavním soudu, či věc předložit plénu z důvodu atrakce. Klíčová otázka zákonnosti výše poplatku POZE v rozhodném období již byla třetím senátem vyřešena v nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* a pouhá tvrzení, že nosné závěry nálezu dopadají na další, již probíhající řízení, a že dopady nálezu v praxi způsobí závažné ekonomické problémy, samy o sobě důvod k výjimečnému postupu věci plénu nezakládají.

43. K námitce stěžovatelky, že Ústavní soud v nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)* stran povinnosti hradit příspěvek POZE v rozhodném období rozhodl odlišně než v dřívějším usnesení sp. zn. IV. ÚS 1360/25 ze dne 2. 7. 2025 lze pouze odkázat na bod 39 nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*, ve kterém je uvedeno: *„Ústavní soud podotýká, že toliko nálezy Ústavního soudu jsou podle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné. Citovaným usnesením proto nebyl rozhodující senát v této věci vázán. Navíc ve zmiňovaném usnesení tamní stěžovatelka (ŠKO-ENERGO, s. r. o.) namítala, že vedlejší účastnici (rovněž ČEZ Distribuce, a. s.) nemusí platit vůbec žádný příspěvek POZE, s tím, že zákon POZE v rozhodném období podle ní neurčoval, vůči komu mají vymezené osoby plnit zákonem uloženou platební povinnost (tedy nestanovoval, že je to právě vedlejší účastnice, jako provozovatelka distribuční soustavy, která je povinna účtovat cenu na úhradu nákladů na POZE tamější stěžovatelce). Na rozdíl od stávající věci ústavněprávní argumentace stěžovatelky tedy nebyla založena na tom, že by ERÚ stanovením příspěvku POZE na základě vlastního podzákonného předpisu překročil zákonné zmocnění a uložil stěžovatelce povinnosti v rozporu s čl. 11 odst. 5 Listiny.“*

VII. Závěr

44. Ústavní soud uzavírá, že civilní soudy svá rozhodnutí o stěžovatelkou tvrzeném nároku na bezdůvodné obohacení založily na právním názoru, podle něhož bylo cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2012 v rozhodném období v souladu se zákonem POZE, a stěžovatelka proto měla

povinnost od zákazníků vybírat a vedlejší účastnici odvádět příspěvek POZE ve výši 583 Kč/MWh. Tento výklad je v rozporu se závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*.

45. Civilní soudy v důsledku porušily právo stěžovatelky na soudní ochranu ve spojení s právem na ochranu vlastnictví a principem vázanosti soudce zákonem podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 95 odst. 1.Ústavy České republiky. Ústavní soud proto částečně vyhověl ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a zrušil napadená rozhodnutí civilních soudů podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možné očekávat objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

46. Úkolem civilních soudů nyní bude znovu posoudit, zda a případně v jakém rozsahu stěžovatelce nárok na vydání bezdůvodného obohacení vznikl, a to v souladu se závěry nálezu III. ÚS 643/24 *(Liberty Ostrava)*.

47. K ochraně základních práv stěžovatelky postačí, že civilní soudy v řízení podle části páté občanského soudního řádu rozhodnou znovu a případně nahradí rozhodnutí ERÚ svým rozsudkem (§ 250j odst. 2 občanského soudního řádu). V rozsahu směřujícím proti rozhodnutí ERÚ proto Ústavní soud ústavní stížnost odmítl jako nepřípustnou [§ 43 odst. 1 písm. e) a § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu].

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 18. listopadu 2026

Lucie Dolanská Bányaiová
předsedkyně senátu